

APELACIONI SUD BRČKO DISTRIKTA
BOSNE I HERCEGOVINE
Broj: 97 o P 000023 09 Rev
Brčko, 23.12.2010. godine

U IME BRČKO DISTRIKTA BOSNE I HERCEGOVINE!

Apelacioni sud Brčko distrikta Bosne i Hercegovine u vijeću sastavljenom od sudija Kaurinović Damjana kao predsjednika vijeća, Nedić Srđana i Tešić Dragane kao članova vijeća, u pravnoj stvari tužitelja T. M. iz L., R. S., P. s.p. D., P.-K. M. iz D. H., T.P. "P" d.o.o. D. i PK "M" s.p. D., svi zastupani po punomoćniku M. O. advokatu iz B., protiv tuženog Brčko distrikta BiH, zastupanog po Pravobranilaštvu Brčko distrikta BiH, radi naknade štete, vsp. 1.600.000,00 KM, odlučujući o revizi tužitelja izjavljenoj protiv presude Apelacionog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine broj 097-0-Gžp-08-000011 od 01.07.2009. godine, na sjednici vijeća održanoj dana 23.12.2010. godine donio je

P R E S U D U

Revizija tužitelja izjavljena protiv presude Apelacionog suda Brčko distrikta BiH broj 097-0-Gžp-08-000011 od 01.07.2009. godine se ODBIJA.

O b r a z l o ž e n j e

Rješenjem Apelacionog suda Brčko distrikta BiH broj 097-0-Gž-07-000201 od 26.02.2008. godine uvažena je žalba tužitelja i ukinuta presuda Osnovnog suda Brčko distrikta BiH broj 096-0-P-06-000159 od 09.02.2007. godine kojom je odbijen tužbeni zahtjev tužitelja kojim su tražili da im tuženi Brčko distrikt BiH isplati iznos od 525.360,00 KM na ime izgubljene dobiti, 361.942,50 KM na ime štete nanesenih fizičkih i psihičkih bolova sa zakonskom zateznom kamatom i troškovima parničnog postupka (Stav I izreke prvostepene presude), zatim satvom II odlučeno je da se prima na znanje povlačenje tužbe od strane tužitelja protiv tuženog na ime stvarne štete u iznosu od 802.860,50 KM, a stavom III iste odluke odbačen je tužbeni zahtijev kojim su tužitelji tražili da se oglase ništavnim rješenja Odjela za urbanizam imovinsko-pravne odnose i privredni razvoj Vlade Brčko distrikta BiH broj 06-320-190/02 od 16.07.2002. godine, broj 06862-512/03 od 14.04.2003. godine i broj 06-362-553/03 od 04.04.2003. godine, te rješenja Odjela za javne poslove Vlade Brčko distrikta BiH broj 03-348-134/03 od 14.04.2003. godine i zakazana je rasprava pred Apelacionim sudom Brčko distrikta BiH.

Presudom Apelacionog suda Brčko distrikta BiH broj 097-0-Gžp-08-000011 od 01.07.2009. godine odlučeno je kako slijedi:

„Odbija se tužbeni zahtijev tužitelja koji glasi:

Tuženi Brčko distrikt Bosne i Hercegovine dužan je isplatiti tužiteljima i to:

M. P. – K. iz D. H. iz naslova naknade štete zbog izgubljene dobiti od prihoda nekretnine za period od 11.07.2003. godine do 11.07.2008. godine iznos od 155.040,00 KM, sa zakonskom zateznom kamatom počev od presuđenja pa do isplate.

„P.K M.“ S.P. D. b.b. B. distrikt iz naslova naknade štete zbog izgubljene dobiti od prihoda od pružanja usluga parkiranja za period od 11.07.2003. godine do 11.07.2008. godine iznos od 60.638,40 KM, sa zakonskom zateznom kamatom počev od presuđenja pa do isplate.

„T-P P.“ d.o.o. D. bb B. distrikt iz naslova naknade štete zbog izgubljene dobiti iz poslovanja preduzeća za period od 11.07.2003. godine do 11.07.2008. godine iznos od 41.550,00 KM, sa zakonskom zateznom kamatom počev od presuđenja pa do isplate.

M. T. iz L., R. S. iz naslova naknade štete zbog izgubljene dobiti iz poslovanja SUR „P.“ za period od 11.07.2003. godine do 11.07.2008. godine iznos od 62.159,40 KM, sa zakonskom zateznom kamatom počev od presuđenja pa do isplate.

M. T. iz L., R. S. iz naslova naknade štete zbog izgubljene dobiti od prihoda nekretnine za period od 11.07.2003. godine do 11.07.2008. godine iznos od 243.000,00 KM, sa zakonskom zateznom kamatom počev od presuđenja pa do isplate.

Tužitelji su dužni tuženom naknaditi troškove parničnog postupka u iznosu od 19.000,00 KM u roku od 15 dana po prijemu presude."

Protiv presude Apelacionog suda tužitelji su blagovremeno izjavili reviziju zbog povrede odredaba parničnog postupka "iz člana 349. stav 1. u vezi sa članom 318. ZPP-a" i pogrešne primjene materijalnog prava iz člana 349. stav 1. tačka 2. ZPP-a u vezi sa: članom II. stav 3. tačka e Ustava BiH, članom 6. Evropske konvencije o zaštiti ljudskih prava i osnovnih sloboda, članom II. stav 4. Ustava BiH, članom 14 Evropske konvencije, članom II. stav 3. tačka k Ustava BiH, članom 1. Prvog protokola na Evropsku konvenciju, članom 17. Evropske konvencije, odredbi članova 154., 158., 172. i 189. Zakona o obligacionim odnosima, članova 205-217 Zakona o prostornom uređenju i člana 22. stav 1. Zakona o građevinskom zemljištu. U bitnom navode da je protivzakonitim i protivpravnim djelovanjem organa tužene, nastala šteta u vidu izgubljene dobiti, jer iako je naloženo rušenje objekata i zabranjeno vršenje djelatnosti, djelatnost se i dalje mogla obavljati do momenta kada je trebalo pristupiti izgradnji novih objekata, te da je nemogućnošću obavljanja djelatnosti i nastala šteta koju naknadu zahtijevaju postavljenim tužbenim zahtijevom, da je evidentna odgovornost tužene jer su organi tužene zabranili rad i naložili rušenje objekata, a ima primjera u Distriktu da se privremeni objekti ne ruše dok se zemljište ne privede trajnoj namjeni i dok se ne ishode potrebne dozvole; nadalje da Apelacioni sud u pobijanoj odluci nije dao razloge o tim činjenicama i "da su dati

paušalno"; da je počinjena "proizvoljna i diskriminacijska povreda ZPP" kada je sud odbio raspravljanje o zahtijevu da se utvrdi postojanje odnosa između tuženog Brčko distrikta BiH i I. d.o.o. B. i da se utvrdi da B. distrikt nije imao pravo zaključiti Ugovor o pravu građenja sa tim subjektom; kao i da Regulacioni plan, koji služi kao sredstvo ucjene i zavođenje monopolnog položaja I. na cijeloj tržnici "nije smio biti usvojen" jer nije u skladu sa tada važećim Prostornim planom; da je onemogućavanjem legalizacije objekata na privatnom vlasništvu povrijeđeno pravo revidenata na imovinu, pravo na rad i pravo slobode tržišnog gospodarstva; da je Distrikt oglosio ništavim odobrenja za rad tužiteljima, a da su neki subjekti nastavili sa radom bez odobrenja nadležnih organa; da je Apelacioni sud odbio provesti vještačenje visine štete, navodeći kao razlog da tužitelji nisu dokazali osnovanost tužbenog zahtijeva, pa bi vještačenje prouzokovalo nepotrebne troškove; da "sud nije odgovorio na navode tužitelja o pogrešnoj primjeni materijalnog prava Distrikta iz podneska od 12.06.2008. (zabrana rada i sve gore navedeno rušenje i izmještanje)"; pa se pobijana presuda ne može ispitati, jer o tim činjenicama sud ne navodi razloge, te da pobijana presuda nema niti činjeničnog, niti pravnog obrazloženja.

Predlažu da se revizija prihvati i drugostepna presuda preinači tako što će usvojiti tužbeni zahtjev revidenata u cijelosti", shodno članku 358. ili 359. Zakona o parničnom postupku Brčko distrikta BiH".

Tuženi u odgovoru na reviziju osporava revizijske razloge i navode revizije ističući da su tužitelji obavljali djelatnost u objektima izgrađenim na poljoprivrednom zemljištu, a nisu dobili saglasnost nadležnog organa za promjenu namjene zemljišta, da su objekti izgrađeni bez urbanističke saglasnosti i odobrenja za građenje, da je u upravnom sudskom postupku utvrđeno da je postupak od organa uprave pravilno proveden, odnosno da nije bilo štetne radnje i da preduzeću T. prom» i SUR P. nije zabranjen rad odlukom nadležnog organa, niti su brisani iz sudskog registra, pa su nesmetano mogli obavljati registrovanu djelatnost na drugoj lokaciji. Predlaže da se revizija odbije kao neosnovana na osnovu člana 357. Zakona o parničnom postupku Brčko distrikta BiH.

Nakon što je na osnovu člana 39. stav 2. Statuta Brčko distrikta BiH („Službeni glasnik Brčko distrikta BiH“, broj 17/08) i člana 434. Zakona o parničnom postupku Brčko distrikta BiH („Službeni glasnik Brčko distrikta BiH“, broj 8/09) ispitao drugostepenu presudu u granicama razloga navedenih u reviziji tužitelja u smislu člana 313. Zakona o parničnom postupku Brčko distrikta BiH („Službeni glasnik Brčko distrikta BiH“, broj 5/00, 1/01, 6/02, 11/05 i 20/06), ovaj sud je odlučio kao u izreci iz slijedećih razloga:

Tvrđnja tužitelja u reviziji da je pobijana presuda donesena povredom odredaba parničnog postupka, jer u istoj nisu navedeni razlozi o činjenicama i zahtijevima stranaka, te razlozi zbog kojih je sud odbio raspravljanje po tužbi da se utvrdi postojanje odnosa između tuženog Brčko distrikta BiH i I. d.o.o. B., neosnovana je jer pobijana presuda Apelacionog suda sadrži razloge o činjenicama i zahtijevima stranaka, koji su dovoljni, kao i dovoljne i jasne razloge za odluku kojom je odbijeno raspravljanje o dijelu zahtijeva za utvrđenje postojanja odnosa između tuženog i I. d.o.o. B., pa se ista može ispitati.

Nije osnovan ni revizijski prigovor pogrešne primjene materijalnog prava, jer je po ocjeni revizijskog vijeća ovog suda Apelacioni sud u pobijanoj presudi, obzirom na činjenična utvrđenja, pravilno zaključio da nema osnova za naknadu štete tužiteljima zbog izgubljene dobiti od prihoda nekretnina, izgubljene dobiti iz poslovanja SUR „P.“ i „T-P P.“ d.o.o. D. bb B. distrikt i izgubljene dobiti od prihoda od pružanja usluga parkiranja „P.K M.“ S.P. D. b.b. Brčko za period od 11.07.2003. godine do 11.07.2008. godine, jer tužitelji svoje pravo na naknadu štete izvode iz stanja koje je u periodu od 1999. do 2003. godine funkcionisalo i nije bilo sankcionisano, iako nije bilo u skladu sa važećim propisima (u pitanju je prihod od trgovinske djelatnosti u privremenim objektima koji su izgrađeni na poljoprivrednom zemljištu bez urbanističke saglasnosti, pa je 2003. godine naloženo rušenje objekata i zabranjeno je vršenje usluga parkiranja, za koje revidenti nisu posjedovali odobrenje nadležnih organa).

Iz činjeničnog utvrđenja Apelacionog suda proizilazi: da je predmetno zemljište (k.č. 1445/1) na kome su se nalazili porušeni objekti i parking prostor poljoprivredno zemljište na kome su revidenti izgradili objekte bez odobrenja za građenje; da je tužiteljica M. P.-K. u svojstvu zakupodavca, sa više fizičkih lica (zakupaca) dana 06.10.2000. godine zaključila ugovore o zakupu tog zemljišta, na period od 5 (pet) godina, uz ograničenje zakupcima da na predmetnom zemljištu ne mogu graditi objekte (od čvrstog materijala) trajnije namjene, da je rješenjem organa uprave tuženog naloženo rušenje objekata u skladu sa Zakonom; da je tužiteljici M. P.-K. privremeno zabranjen rad, odnosno zabranjeno pružanje usluga parkiranja vozila; da su rješenja o privremenoj zabrani rada tužiteljici M. P.-K. donesena nakon što je provjerom na licu mjesta utvrđeno da tužiteljica ne posjeduje rješenje o upisu u sudski registar, niti odobrenje za rad izdato od nadležnog organa Vlade Brčko distrikta BiH, da je izvršenje tog rješenja dobrovoljno realizovano, što je konstatovano u zapisniku prilikom sprovođenja izvršenja; da niti jedan od subjekta preduzeće «T-P p» i samostalni preduzetnici nisu brisani iz sudskog registra, a po kazivanju tužitelja prestali su sa radom 11.07.2003. godine, nakon što su objekti u kojima su obavljali djelatnost i gdje im je bilo sjedište, nakon provedenog upravnog postupka srušeni, jer je utvrđeno da su postojeći objekti izgrađeni bez odobrenja za građenje i da se ne mogu uklapati u važeći regulacioni plan, odnosno legalizovati ni u zakonskom roku; da je u sudsko-upravnim postupcima pokrenutim po tužbi Tomšić Marka, u predmetima Už: 6/05; (U-39/03), Už-61/04 (U-52/03) i Už-50/04 (U-40/03) utvrđeno da su upravni postupci u predmetima gdje je određeno rušenje poslovnih prostora (bespravno izgrađenih) zakoniti, pa su tužbe odbijene.

Obzirom na ovako utvrđeno činjenično stanje i revizioni sud nalazi da je tužbeni zahtjev tužitelja neosnovan i da je sa aspekta primjene odredaba Zakona o obligacionim odnosima („Službeni list SFRJ“, broj 29/78, u daljem tekstu ZOO-a) koje regulišu materiju naknade materijalne štete i odgovornost tužene za eventualnu štetu, pobijana odluka pravilna.

Naime, odluka suda u ovom sporu zavisi od odluka donesenih u prethodno okončanim upravnim postupcima, od sadržaja rješenja donesenih u upravnom

postupku kojima je određeno rušenje objekata tužioca i kojima je zabranjeno obavljanje usluga parkiranja vozila, a za koje je kao konačne odluke donesene u upravnom postupku vezan parnični sud po odredbi člana 11. ZPP BD i njihovu zakonitost nije ovlašten cijeliti u parničnom postupku. Kada je u provedenom upravnom postupku utvrđeno da su sagrađeni objekti izgrađeni bez odobrenja za građenje, da se ne mogu uklopiti u važeći regulacioni plan, odnosno da se ne mogu legalizovati ni u naknadnom postuku, pristupilo se rušenju tih objekata, na osnovu akata nadležnih organa, pa tužitelji ne mogu po odredbi člana 172. ZOO-a ostvariti pravo na naknadu eventualne štete nastale rušenjem njihovih bespravno izgrađenih objekata i zabranom obavljanja djelatnosti.

Ovo stoga što obaveza naknade štete nastaje pod pretpostavkom da je osoba odgovorna za štetu (štetnik, po tvrdnjama revidenta je organ tužene) počinila protupravnu štetnu radnju zbog koje je nastala šteta osobi koja traži popravak-naknadu štete (revidentima) i ako postoji uzročna veza između štetne radnje i štete kao posljedice, a sve navedene pretpostavke moraju biti kumulativno ispunjene da bi se s uspjehom mogla zahtijevati nakanada – popravak štete. Kako su u upravnom postupku od strane nadležnih organa tužene u skladu sa zakonskim ovlaštenjima doneseni akti kojima je zabranjen rad i kojima je naloženo rušenje objekata revidenata, koji akti su konačni (na koje su revidenti imali pravo i mogućnost ulagati pravne lijekove i isticati prigovore) nema mogućnosti ostvarivanja naknade štete, saglasno odredbi člana 172. ZOO-a, jer je organ tužene postupao u okviru svojih nadležnosti u zakonom propisanoj proceduri pa, dakle, nedostaje protupravnost u postupanju, kao ključni element za odgovornost za eventualnu pričinjenu štetu.

Slijedom zaključka da nema osnova za naknadu štete tužiteljima, ukazuje se nepotrebnim vještačenje visine pretrpljene štete, pa je tvrdnja tužitelja u reviziji, da Apelacioni sud nije prihvatio predloženo vještačenje a trebao je, bez osnova.

U reviziji tužilac ponavlja navode, koje je isticao i u postupku pred Apelacionim sudom: neusklađenost Regulacionog plana sa tada važećim Prostornim planom, štetnost Ugovora o pravu građenja, finansiranja i projektovanja tržnice „Arizona“ zaključenog između tuženog i d.o.o. „I.“ B., da je prema Regulacionom planu na parceli revidenta predviđena između ostalog izgradnja kockarnice, koja ni do danas nije izgrađena, niti je proveden postupak eksproprijacije parcele revidenta k.č. broj 1445/1 (po starom premjeru broj 73/1 upisana u z.k. ul. broj 26 k.o. D.), da d.o.o. „I.“ B. nije ispunio svoje obaveze iz Ugovora, koji navodi su, kako je pravilno ocijenio Apelacioni sud u pobijanoj odluci, irelevantni u ovom postupku, u kojem ne može biti predmet ocjene postupak donošenja Regulacionog plana, niti postupak eksproprijacije, kao ni upravni postupak, niti konačne odluke donesene u upravnom postupku.

Navodi revizije da su povrijeđena prava tužitelja na fer saslušanje, odnosno pravo na pravično suđenje, zabrana diskriminacije, pravo slobode tržišnog gospodarstva (koje revidenti posebno naglašavaju u reviziji, ali opet kroz prizmu Ugovora, Regulacionog plana, akata organa uprave itd.) ovaj sud smatra takođe neosnovanim. Naime, po ocjeni revizijskog vijeća, u provedenom postupku pred Apelacionim sudom nije došlo do povreda prava na fer saslušanje, jer ako je odluka suda po revidente negativna, to ne znači da je samim tim došlo do povrede tog prava,

a niti je diskriminatorno i proizvoljno primijenjen Zakon (kako to revident tvrdi) i svoju odluku Apelacioni sud je donio (kako je već navedeno), pravilnom primjenom materijalnog prava na utvrđeno činjenično stanje i dao je dovoljne i jasne razloge za istu. Revizijsko vijeće ocijenjuje da revidentima nije povrijeđeno ni pravo na imovinu u ovom postupku, jer isto mora biti zasnovano na valjanom pravnom osnovu da bi uživalo zaštitu, što po ocjeni revizijskog vijeća u konkretnoj pravnoj stvari nije slučaj, a nije ugrožena ni sloboda tržišnog gospodarstva na koju revidenti ukazuju, obzirom da revidenti mogu nesmetano raditi na području cijele Bosne i Hercegovine (pa i Tržnice Arizona) i inostranstva u skladu sa zakonom, pravilima struke, dozvolom za rad i obimom registrovane djelatnosti. Kako se revidenti na član 17. Evropske konvencije očigledno pozivaju u vezi sa navodnim kršenjem gore navedenih prava, kada revizijsko vijeće nije našlo da su konkretna prava povrijeđena, ne postoji kršenje odredbe člana 17. Konvencije u kojoj je osnov za ograničavanje prava manje određen i jasan, odnosno upućujući na prednje odredbe Konvencije koje su konkretno određene.

Iz navedenih razloga valjalo je reviziju tužitelja kao neosnovanu odbiti i odlučiti kao u izreci ove presude, na osnovu člana 320. Zakona o parničnom postupku Brčko distrikta BiH („Službeni glasnik Brčko distrikta BiH“, broj 5/00, 1/01, 6/02, 11/05 i 20/06).

PREDSJEDNIK VIJEĆA

Kaurinović Damjan